

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

Dziś i dni następnych

LEKKOMYŚLNA

wspaniały dramat w 6 aktach.

ANONS!

Od czwartku „PRAWDA”

ANONS!

KINO
CZARY

Choroby skórne i weneryczne
D-r. FAJMAN
B. asys. kliniki Uniwersyteckiej
(Prof. Neissera) we Wrocławiu
Przyjmuje od 12-2 i od 4-7.
Ulica Bykowska 67, II piętro

Choroby skórne i weneryczne
D-r. Zwykielski
Aleja 3-go Maja 23, II piętro, front
przyjmuje
kobiety od godz. 4-5.
mężczyzn od 5-8.

Problemat białoruski w Polsce

Z narodowościowych zagadnień, które Polska będzie musiała rozwiązywać, jednym z najważniejszych i najwciążniejszych jest kwestja białoruska. Jest to problemat wdzięczny dla polskiej państwowości, ponieważ unormowawszy należycie nasz stosunek do ludu białoruskiego, pozyskamy miliony lojalnych obywateli Rzeczypospolitej, utrwalimy ostatecznie naszą państwowość na północnym wschodzie i stworzymy ośrodek, przyciągający Białorusinów, którzy pozostali pod panowaniem rosyjskim. Spełnienie tego zadania utrudnił niezmiernie traktat rygiński, pozostawiając Rosji prawie całe województwo mińskie z głównym centrum Białorusi—Mińskiem.

Dzięki temu stał się obecnie Mińsk ośrodkiem rosyjskiej propagandy, działającej bardzo intensywnie także w obrębie Polski. Oprócz tego kwestja białoruska jest wyzyskiwana przeciwko nam przez Litwinów i—Czechów. I jedni i drudzy utrzymują u siebie sztucznie złożone organizacje białoruskie, które próbują wywołać w obrębie państwa polskiego ferment narodowo-socjalny, na szczęście bez wielkiego powodzenia. Na tem właśnie tle toczył się głośny proces w Białymstoku, który wykazał dziwne poplątanie ruchu białoruskiego, szerzonego z Kowna, z pospolitym bandytyzmem.

Ruch białoruski jest obecnie na rozdrużu pomiędzy Wschodem a Zachodem. Cały nasz wysiłek winien być skierowany ku temu, aby naród białoruski pociągnąć do kultury zachodniej. W tym właśnie celu winniśmy mu dopomagać, aby w granicach Polski ten ruch znalazł mocne oparcie i drogi rozwojowe, przeciwstawiające się dążeniom ku Wschodowi.

Niebezpieczeństwo jest większe niż przypuszczamy. Białoruś sowiecka jako twór polityczny jest bez znaczenia, gdyż podlega bezwzględnie władzy centralnej i ogranicza się do powiatów b. gub. Mińskiej. Lecz w samym Mińsku wytworzono szereg placówek kulturalno-oświatowych, na które bolszewicy dają pieniądze, widząc w nich ośrodek propagandy komunistycznej i antypolskiej. Istnieje tam uniwersytet na pół białoruski i teatr, instytut kultury białoruskiej, szereg zakładów naukowych niższych i średnich, wychodzą w dużej ilości różne podręczniki szkolne, nawet w Berlinie. Wychodzi organ codzienny «Sowiecka Białoruś», w którym roi się od artykułów antypolskich i protestów przeciwko uciskowi na Białej Rusi. Do instytutu kultury białoruskiej wchodzi Niekraszewicz, Losik, Bileziukiewicz, Łucewicz (Janko Kupała), Kolał, Hromyko, Rodzewicz, Bajkow, Smolicz, Krutelewicz.

Instytut ten ogłosił 6 maja 23 r. w nr. 99 «Białorusi sowieckiej» protest przeciwko «pańskim» gwałtom, w którym mówi: «Kulturalny białoruski ruch żyje i potężnie szerzy się na ziemiach sowieckiej Białej Rusi wśród pracujących mas białoruskich przy szerokiej pomocy rządu sowieckiego, idzie w swym rozwoju wielkimi krokami naprzód, wkrótce przetrze się na zachód i ogarnie całkowicie zachodnią Białoruś».

Rektorat uniwersytetu w Mińsku wyzwa młodzież białoruską do wstępowania do rodzimej uczelni. Niebezpieczeństwo to istnieje, nie możemy na nie zamykać oczu, trzeba nareszcie od słów i obietnic przejść do czynów i ich wykonania. Mamy po naszej stronie dwa czynniki, które mogą być wykorzystane. Pierwszy jest to ostateczne uznanie granic państwa, które w umysłach ludności kładzie kres tymczasowości i przy pewnej bacznosci unicestwia interwencję zagraniczną. Drugim jest legalne przedstawicielstwo białoruskie w Sejmie, które winno przeciwstawić się wszelkim nielegalnym organizacjom i ująć sprawę w swoje odpowiedzialne ręce. Naszym zadaniem jest pociągnąć klub białoruski do współpracy państwowej, a dalej podnieść jego autorytet i dać mu atuty, którymi będzie mógł zwalczać u siebie wrogów państwowości polskiej. Wszelkie niechęci, szyskany powinny być raz na zawsze odrzucone. Jeszcze jest czas do wytknięcia dróg prostych, jasnych i szczerych ku zgodnemu współżyciu. Polska znalazła sposoby zasymilowania politycznego kresów w przeszłości; obecne zadanie jest szczerze i większe: trzeba zasymilować ludy, powstające do życia. Jest to zadanie naszej demokracji, aby nareszcie urzeczywistnić hasło: «Wolni z wolnymi, równi z równymi».

Podróże Bénésza

Czechosłowacki minister spraw zagranicznych dr. Bénész, kończy właśnie swoją wielką podróż polityczną, która w całej europejskiej prasie śledzona jest z napiętą uwagą. Dr. Bénész pojechał najpierw do Paryża, stamtąd udał się do Londynu, gdzie go lord Curzon przyjął śniadaniem a prasa artykułami, w których podnosiła wielkie znaczenie tej wizyty. Z Londynu wrócił dr. Bénész jeszcze raz do Paryża, odbył konferencję z Poincarem i Millerandem, poczem pojechał do Brukseli, aby konferować z Theunissenem. Szczytem jednak sensacji jest to, że minister czechosłowacki, w drodze powrotnej zatrzymał się w Berlinie, gdzie odbył konferencję z rządem dra Cuno.

Już sama ta wielka podróż okrężna dra Bénésza po stolicach Europy, podjęta w czasie największego napięcia w sprawie reparacji i okupacji Ruhry, dowodzi, że dr Bénész postawił sobie jakieś bardzo doniosłe i wysokie cele i że miał dane do stawiania sobie takich właśnie celów. Fakt zaś, że podróż swoją dr. Bénész kończy wstępując do Berlina, dowodzi ponad wątpliwość, że minister czechosłowacki otrzy-

mał od gabinetów londyńskiego, paryskiego i brukselskiego, upoważnienia do jakichś doniosłych medjacji między temi rządami a Niemcami.

Jakie to są te medjacje, na czym one polegają, oczywiście wiedzieć nie można. Pozostaje jednak fakt niezmiernie znamienity, że minister młodego i nienajsilniejszego z pośród młodych państw, otrzymał właśnie taką misję, że może odgrywać taką wyraźną rolę w sprawie tak fundamentalnej dla przyszłości Europy, jak ostateczne rozwiązanie problemu reparacyjnego.

Trudno nie postawić pytania: dlaczego w sprawie tej nie działa i nie podróżuje minister polski, lecz właśnie czechosłowacki?

Z Sejmu

W poniedziałek zebrał się Sejm i po odesłaniu interpelacji do odnośnych komisji, tudzież ustawy o prowizorjum budżetowym za czas od 1 lipca do 30 września br., rozpatrywał sprawę stypendjów dla akademików, «na pożytek i chwałę Nauki polskiej w Rzeczypospolitej».

Ustawę w trzecim czytaniu przyjęto wraz z rezolucjami, aby rząd popierał budowę domów akademickich, tworzył bursy dla kandydatów na nauczycieli i aby zwalniano byłych stypendystów od zwrotu stypendjów, o ile wykażą się 8-mio letnią pracą samorządową, czy państwową.

Ustawę o użytkownikach wobec wyników rozbieżności dwóch głosowań odesłano ponownie do Komisji.

Projekt ustawy Ministerstwa Reform Rolnych, który ustala odpowiedzialność urzędów ziemskich za wykonanie reformy rolnej, natrafił na opozycję PPS, «Wyzwolenie», komunistów i ukraińców.

Wobec spóźnionej pory dyskusję odroczone do następnego posiedzenia.

Umowy polsko-tureckie

W Lozannie został podpisany traktat pomiędzy Polską a Turcją.

Traktat składa się z 3-ch części:

1) umowa polityczna «pakt wiecznej przyjaźni». Art. 1 tego paktu stwierdza wieczystą przyjaźń, która łączy Polskę z Turcją i powołuje się na nigdy nie przerwane de jure przyjazne stosunki między obu państwami. Art. 2 mówi o nawiązaniu normalnych stosunków dyplomatycznych polsko-tureckich. Art. 3 wspomina o równoczesnym zawarciu traktatu handlowego.

Druga umowa d'etablissement zawiera postanowienia odnoszące się do praw obywateli tureckich w Polsce i obywateli polskich w Turcji. Chodzi tu o prawa własności, wykonywanie handlu, rzemiosł, o spadki, prawa cywilne i t. d. Zawarcie traktatu konsularnego będzie dokonane później.

Trzecia umowa handlowa jest normalnym typem traktatów zawieranych z innymi państwami i opiera się na klauzuli największego uprzywilejowania i wzajemności. Umowa handlowa normuje również sposób

komunikacji, a najkrótsza droga z Londynu do Bagdadu będzie biegła przez Polskę. Od chwili zawarcia umowy będzie ustalona komunikacja: Londyn, Amsterdam, Berlin, Poznań, Katowice, Lwów, Bukareszt, Konstanca, Konstantynopol, a stąd do Bagdadu. Droga ta będzie krótsza o 13 godzin od Orient-Express na Paryż i Budapeszt, a co do ceny 8 razy tańsza z powodu wprowadzenia 3 klasy.

Polska otrzymuje w tym traktacie handlowym szereg udogodnień jak np. prawo otwarcia składów na towary polskie w Smyrnie i Konstantynopolu tudzież udogodnienie tranzytowe.

Traktat lozański przynosi Polsce w każdym razie tyle ile uzyskają w ogólnym traktacie pokojowym państwa aljanckie, a w niektórych nawet punktach, co przynajmniej sami delegaci wielkich mocarstw, Polska uzyskuje więcej.

Wstrzymanie wykonania ustawy o amnestji

W związku z ostatnim zajęciem w Łodzi i Częstochowie ministerstwo sprawiedliwości zarządziło wstrzymanie wykonania ustawy o amnestji. Ministerstwo sprawiedliwości uważa, iż w chwili obecnej wypuszczenie na wolność agitatorów wpłynęłoby w sposób ujemny na bezpieczeństwo publiczne.

Amnestja zostanie wprowadzona w życie po zlikwidowaniu strejków w ośrodkach przemysłowych państwa.

Zmiany w armji

Dowiadujemy się, że szef departamentu intendencji M. S. Wojsk, płk. Al. Litwinowicz, został zawieszony w czynnościach.

Zjazd b. legionistów we Lwowie

Uwzględniając, że w roku bieżącym już odbyły się zjazdy b. formacji wojskowych polskich, w których brali udział jako goście oficerowie czynnej służby, zezwalam tymże na wzięcie udziału w zjeździe b. legionistów w dniu 4 i 5 sierpnia z zastosowaniem się do wydanych w tej sprawie rozkazów M. S. Wojsk, sztabu generalnego. Jednocześnie zaznaczam, że zezwolenie na udział oficerów w służbie czynnej w charakterze gości na zjazdach i rocznicach wszelkich formacji wojskowych polskich—udzielać po raz ostatni i tem samem anuluję odpowiedni rozkaz M. S. Wojsk.

Minister spraw wojskowych,
(—) gen. Szeptycki.

LASKA WYGODA BARDZO PRAKTYCZNA

wynalazku Polaka, znajduje coraz większe zastosowanie. Można na niej odpocząć podczas spaceru, na wycieczce, w pociągu i t. d. Prasa krakowska powitała ten nowy wynalazek nader przychylnie, przepowiadając mu trwałą przyszłość. Laska «wygoda» wykwintna i elegancka pobija rekord wszystkich dotychczasowych systemów lasek. Oglądając ją można codziennie u wynalazcy

w Piotrkowie, Bykowska 96/7, I p.

Tamże potrzebny współnik z kapitałem — 20 milionów marek. —

Czytajcie DZIENNIK NARODOWY!

